

מהקיבוץ הראשון שלה

שהיתה פעם מקום ידוע בצרפת, בו התקיימו יידיים גדולים ועליונים, שבה לתחייה? כן. אם תרצו אין זו אגדה. 60 אזרחים שרוח חלוצית מפעמת בקרבם, חרטו על דגלם את הסיסמה: בית פארדיין לכו ונג' כה! ויצאו ליישב מחדש את יישוב הספר הנטוש. בעקבותיהם יבואו עוד 29, כולם ממשפחות תיבו, סאנדרוס, פר ודשלת ה' פאריסאיות. האנשים האלה, שכל הינם הוא 14 מיליון פראנק (70 אלף לירות), מנסים להגשים נסיון נועז למדי: לחיות חיים חק' לאיים שיתופיים. הם החליטו בליבם להקים על אדמת צרפת, לרגלי ההר השחור, את הקיבוץ הראשון של ארצם.

האיש שהניע אותם לתנועת מן העיר אל הכפר זו הוא וינסן תיבו (34), המצביא, הנביא והמנהיג של הקיבוץ החדש. כל הרובע ה-11 הפאריסאי, מחנות הסטאבק, ה' איצטיון ועד לסוף רחוב מונטריי, מדבר עתה עליו ועל הקיבוצניקים שלו.

פלש בק — התמונה מתערפלת ומופיע וינסן תיבו.

תיבו, איש בעל מראה מוצק, בעל אישיות של מנהיג, עובד כמהנדס באחד ממפעלי המתכת בפאריס. בשבת בערב הוא יוצא עם אשתו לקולנוע לונה, ככל בני הרובע המיושן והעשן.

במאי 1956, יוצאת משפחת תיבו כאילו לחופשה, אבל היא יוצאת לסוף העולם ממש. אוניטסוחר יחידת מביאה אותם לישראל.

חברה ישראלית הציעה מישרה למהנדס. תיבו מגיע לישראל, אולם המישרה ש' הציעו לו ניתפסה כבר על ידי אחר. בבתי המלון הצפופים של חיפה וירושלים אפשר לפשוט את הרגל, רמת-החיים גבוהה מאוד. וינסן נשאר בישראל שלושה חודשים ורקוקף אשתו התייר שלו פג. נותרה בפניו הברירה: לשוב לפאריס כמנוחה או להצטרף, כ' ישראלי אמיתי, לקיבוץ. הוא בוחר בקיבוץ.

הקיבוץ אליו מצטרף וינסן היה שדה אליהו, בעמק בית-שאן, במרחק קילומטר וחצי מהגבול הירדני. הקיבוץ הוא קיבוץ דתי והמהנדס הוא הלא-יהודי היחיד שגר בו. מקבלים אותו מיד כחבר ומאז, מדי יום ביומו, הוא יוצא עם חבריו לעבוד במידבר. בערבנים הוא יוצא לשמירה עם תת-מקלע בידו.

אשתו, תרו תיבו, חולקת עמו את חיי החלוצ. מאחוריה השאירה, ללא חרטה או צער, את גינוני העיר הגדולה. צעקף נשות עמק בית-שאן מכסה את שערה. היא הרה

ללדת. הילד נולד. קוראים לו ישראל. הוא נהנה מנתיבות כפולה — צרפתית וישראלית. עושים לו אפילו ברית-מילה.

17 חודשים עוברים בקיבוץ ומשפחת תיבו חוזרת הביתה, לפאריס. כל בני משפחת טיבו ומשפחת פר, המתגוררים בקירבת תחנת המטרו בולהמונטריי, נרעשים, מתאספים אצל אחד מבני המשפחה, אב לעשרה ילדים ובעל דירה של ששה חדרים, משום שהוא בן המשפחה בעל תנאי-הדיור הטובים ביותר. יושבים אצלו ביום ראשון אחרי שתיית הקפה.

אחר כך יושבים שוב ושוב, כל יום ראשון, מאז ימי ראשון בזה אחר זה. וינסן מגולל קורות חייו שם, מעבר ליב. הוא מדבר על שמש ועל רוחניות, על אהדת חלוצים ועל קולקטיביות רעיונית. הוא

„ציונות“ נוסח צרפת: חדר-ילדים משותף

קיבוץ בצל הצלב: חלק משמונים ותשע החברים לפני כנסתיים

מעריכים כראוי את אומץ ליבם. הם לא יודעים מה הוא חום ומה הוא קור. הם אינם מפקירים אף לרגע את אדמתם. כמה הקלאים מכפר סמוך קרבים לשדה המזהיב של בני הקיבוץ החדש. „מה אתם רוצים?“ חוקר אותם ארמאן, מרכז הפלחה. „עשיתם עבודה יפה“, עונים השכנים. „רצינו לבדוק אם בחיטה שלכם יש גרעינים.“ למחרת, מתעורר ויכוח בזכירות הקיבוץ. לאביס, המהנדס שנשלח על ידי משרד החקלאות רב עם המתישבים: „אינכם מאזינים לדברי! אמרתי לכם שתורעו חיטה זו לפי 150 קילו ההקטר. וזרעם 75 קילו, וכי תם בתוצאות מעודדות במקום לזכות ב' הצלחה של ממש.“

החיכוך נמשך. אחר כך הוא שוכך. ארמאן לא ידע כיצד לכוון את מכונת הזריעה, פרט פשוט שלא למד עדיין. הקיץ מסתיים. בא חורף קפוא. בביקורת החלוצים שלהם נאלצים הקיבוצניקים לשוב לתנועות הגוף האפייניות לחיילים. הם מהלכים קופאי-גפיים, טופחים יד על יד כדי להפיק מעט חום. הנשים מנסות להדליק את תנורי-הגז בחדרים כשהן עטופות שכיבות בגדים. קור כלבים.

בחדר האוכל מתכננים את המוון לפי מנות קבועות מראש: מאכסימום של קאלורי, ריות, מינימום של הוצאות. גן-הירק עליו היה אחראי הדוד אבל, עזר למתישבים. ה' פקיד, „הביורוקראט“, אסף לבדו, יותר מ' שתי טונות ירק טרי.

תפוחי-אדמה נתנו יכול של עשרה קילו על כל קילו זרעים. מתחת לסככה, שגב' נהה בשעות-הלילה לאור זרקורים (אולי מפחד התורכים), מצייצים אלפיים תרגולות פיסום. העבודה נעשית גם בלילה כדי לא להפסיד דקה מיום העבודה של עשר שעות שנקבע למתישבים.

הילדים לומדים בבית-ספר, שהוקם בצורה פארטיזנית מאו. אשתו של תיבו מלמדת בו. עתה וזה בית-הספר למעמד מוכר של בית-ספר עממי. לא מכבר הצטרפו אליו שניים מילדי משפחת פארדיין הישן.

סולוניאק, מזכיר העיר הממונה, שבע' רצון. הוא עוסק גם בבטיחות, וכבר גרשמה לידה אחת. לאור היבול המשופר, אין ספק שיתקנו את הבתים, כשהמצב ילך וישתפר. בקרוב יהיה מה לבטח.

הנשים מהלכות אנה ואנה ומתפללות ל' הצלחת המיפעל החלוצי. בלילות הן סורינות, ומבלות עם ילדיהן רק בימי א'. כי כמו בכל קיבוץ אמיתי, שוכנים הילדים בבית-הילדים, רוב הזמן.

הן יודעות שאין אלא ברירה אחת: הצי' להן או קץ לחיים חסרי-כל. אין להן כלום מלבד קרקעות חכורות אלו, אף לא דירה. בפאריס לא ירצו להכיר אותן עוד. אין דרך חזרה, חזרה לבית-הקפה, לקולנוע לונה, בו מוסיפים מכריהן ובני-משפחתן שנותרו בפאריס לבקר מדי שבת.

סוף. על עזרת הקרן הקיימת וההחלטה באיוה זרם קיבוצי לבחור, בסרט הבא.

מערבב את הכל, מפני שהוא מדבר בהתלהבות גדולה מדי.

★ ★ ★

רוח הריייהודה ונייר-קיר צרפתי

אסיפה כדירה צרפתית. מסביב ל' שולחן יושבים בני שתי המשפחות ו' חושבים. פיתאום קם אחד מהם, אבל פר, בן 68, ומטיל לחלל החדר את ההצעה: „אם נקים קיבוץ בצרפת, יהיה חבר בוז' מאז, מדי יום ראשון, מצטרף עוד אדם, מצטרפת עוד משפחה לקיבוץ המיועד. מת' רגשים, מתלהבים, לומדים אפילו שירים בעברית. בדירה בעלת נייר-הקיר העתיק, נושבת רוח הריייהודה. העיניים חוזות בשמי התכלת גם שעה ששמי פאריס המעור' נעים מעל ראשם. רוצים לעבור מהר, מהר, מן החנות או מבית-המלאכה לקרקע: אך דאגת הכסף הארוך מטרידה את החלוצים החדשים, עד שיצליחו להגשים את סיסמת הקיבוצניקים בכל רחבי העולם: כל אדם מקבל כפי צרכיו ונותן כפי יכולתו.

כך יוצאים החלוצים לפארדיין. פארדיין הופכת בעיניהם לארץ כנען. כשהם מגיעים למקום, מקבלים את פניהם התושבים הבורים, ביישנים ומכונסים בעצמם. הם לא היו רוצים שהחדשים יקראו בפניהם את חוסר האימון שהם חשים, מול נסיונם המ' גוחך. כיצד יצליחו הפאריסאים במקום בו נכשלו חקלאים ובניהם של חקלאים אלה?

הרוח נושבת בסערה. מחלקים בין המת' יישיבים החדשים את המפתחות לבתים הנטו' שים. כל זוג מקבל חדר. ההסכם בין עיי' ריית פארדיין לבין המתיישבים החדשים קובע כי הם ישלמו, החל מהשנה השנייה לשבתם במקום, דמי שכירות שנתיים ויקבלו, תמורת זאת, את בנייני העירייה ובית הספר. כן יהיה עליהם לשלם כל שנה את החלק החמישי של תמורת היבול — לבעלי הקרקעות במקום, שעברו לגור בערי המחוז הגדולות.

בכל כפרי הסביבה מתעוררת התרגשות. כדרכם לעבודה, נעצרים אנשים ועגלות, כדי להאזין לקולות ההמונים המהדהדים מהר להר. מה זה? סערה? טליזם? תותחיה של מלחמה חדשה? הם פונים לעבר הכפר ה' נטוש כדי להתבונן בנעשה.

והם רואים: בשדות השוממים והצחיחים של פארדיין נעה חבורת גברים ונשים. הם חובשים כובעי קסס וקרבים לסלעים ולמני' היריים כדי לפוצצם בחמרי נפץ. בני פאריס לשעבר נערכים לקרב עם הטבע.

★ ★ ★

זריעת איטריות

סיפור הפצצת-הטבע עובר מכפר לכפר, מבית-קפה לבית קפה. מגוימים. טוענים שהפאריסאים, אחרי שכבשו את הקרקע מן האבן, זרעו בה איטריות. אבל

* מנהירים — עמודי אבן, שהוצבו בזמ' נים קדומים על ידי הדורידים, לצרכי פולחן דתי קדום וקורבנות אדם.